

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/446 , 2022/786
Toplantı Tarihi/Sayısı : 5.3.2024/43
Karar Numarası : 2024/278
Başvuran : A. O. Ş.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Bandırma 1 No.lu T Tipi Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURULARIN KONUSU

1. Başvuranın; revire hitaben yazdığı dilekçesindeki ifadeleri nedeniyle kendisine tokat atıldığı, Cumhuriyet Başsavcılığına yazdığı dilekçelere çıkış yapılmadığı, sigara içilmeyen koğuşa geçme talebinin yerine getirilmediği, çalışma talebinin karşılanmadığı, gerekçesi olmadan odasının değiştirildiği ve bu değişiklik nedeniyle mağduriyet yaşadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, 14/4/2022 tarihli başvuru dilekçesinde özetle;
- 23/2/2022 tarihinde temaslı izolasyon koğuşundayken revire alınacağını söylendiğini, revire çıktığını ve doktora ilaç reçete ettirdiğini, kronik hiperaktivite rahatsızlığına şizofreninin eklendiğini,
  - Odadan çıktığında karşı odadan bir personelin kendisini çağırdığını, söz konusu personelin kendisine revire hitaben yazdığı dilekçedeki ifadeleri nedeniyle tokat attığını, bu tokat nedeniyle sol kulağında ağrı ve çınlamanın oluştuğunu, konu hakkında yazdığı dilekçelerin dikkate alınmadığını, Cumhuriyet Başsavcılığına hitaben yazdığı şikayet dilekçelerine çıkış yapılmadığını, hakkında disiplin soruşturması açıldığını,
  - Sigara içilmeyen koğuşa verilme taleplerinin yerine getirilmediğini,
  - Kurum tarafından çalışma taleplerinin karşılanmadığını iddia etmektedir.
3. Başvuran, 10/6/2022 tarihli başvuru dilekçesinde özetle;
- Bulunduğu Kurumda haksız ve gerekçesiz bir şekilde odasının değiştirildiğini,
  - Bulunduğu odada mahpus sayısının ranza sayısının üzerinde olduğunu, yerde/zeminde uyduğunu, boş ranzası olan eski koğuşu yerine kalabalık koğuşa verilmesinin mağduriyetine sebep olduğunu iddia etmektedir.
4. Muhatap Bandırma 1 No.lu T Tipi Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;
- Başvuranın 14/4/2021 tarihinde Bandırma M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan asayiş ve güvenlik nedeni ile nakil geldiği,
  - Başvuranın ceza infaz kurumlarında barındırıldığı süre zarfında 757 dilekçesine çıkış yapıldığı, bunlardan 258 tanesinin Kurum tarafından ilgili mercilere gönderilerek çıkışlarının sağlandığı, işleme alınmayan ya da sırada bekleyen dilekçesinin olmadığı,
  - Başvuranın ceza infaz kurumlarında barındırıldığı süre zarfında toplam dokuz adet disiplin cezası almış olduğu, bunlardan üç tanesinin Kurum Disiplin Kurulu tarafından verildiği,
  - Başvuranın yazdığı savunma dilekçesinde hakaret, tehdit gibi ifadeler kullandığı gerekçesiyle 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un ilgili hükmü gereğince kınama disiplin cezası ile cezalandırıldığı, başvuranın itirazı üzerine Bandırma İnfaz Hakimliği tarafından kararın

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

iptal edildiği,

d. Hastane doktoru tarafından başvurana reçete edilerek Kurum tarafından temin ve teslim edilen gözlük camı ve çerçevesini başvuranın beğenmemesi üzerine Kuruma yazdığı dilekçede Kurum personeline karşı uygunsuz söz söylediği, bu sebeple 5275 sayılı Kanun'un ilgili hükmü gereği bir ay bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma disiplin cezası ile cezalandırıldığı, başvuranın ilgili karara itiraz etmesi üzerine disiplin dosyasının itiraz merci olan Bandırma İnfaz Hakimliğine gönderildiği,

e. Başvuranın 27/8/2021 tarihinde Bandırma Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri polikliniği tarafından muayene edildiği ve anksiyete bozukluğu tanısıyla reçete düzenlendiği, 26/11/2021 tarihinde Bandırma Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri polikliniği tarafından muayene edilerek sınırda kişilik ve uyum bozuklukları tanısı konulmuşsa da başvuranın tedaviyi kabul etmediği, ileri tetkik ve tedavi için psikiyatri polikliniği sevkinin bulunmadığı,

f. Başvuranın darp ve tehdit edildiği iddiaları ile ilgili olarak; başvuranın 27/4/2022 tarihinde alınan ifadesinde, *“Savcılığa yazdığım dilekçeler gönderilmekte, işleme alınmayan dilekçe ise tarafıma bilgilendirme yapılarak iade edilmektedir. Olayla ilgili memurları kıskırttığımı düşünüyorum, tarafıma uygulanan darp cebir baskı yoktur o yüzden herhangi bir kurum personelinden şikayetçi değilim.”* şeklinde ifade verdiği,

g. Başvuranın 14/4/2021 tarihinde Kuruma giriş yapmış olduğu, sırasıyla B-2 (pandemi-karantina gözlem koğuşu), A-28 (suç grubuna göre yerleştirilen koğuş), C-4 (pandemi-karantina gözlem koğuşu), A-28, C-7 (pandemi-karantina gözlem koğuşu), B-9 (idari sebeplerden ötürü geçirildiği kendi suç grubuna uygun koğuş), A-13 (pandemi-karantina gözlem koğuşu), B-6 (pandemi-karantina gözlem koğuşu), B-9 ardından pandemi sonrasında sigara içilmeyen koğuş olarak değiştirilen B-6 koğuşunda barındırıldığı,

ğ. Başvuranın 2/6/2022 tarihinde koğuş değiştirme dilekçesinin olduğu, talebi olmasa dahi idari nedenler ile İdare ve Gözlem Kurulu kararıyla mahpusların koğuşlarında değişiklik yapılabildiği, bu kapsamda başvuranın sigara içilmeyen B-6 koğuşunda kalmakta iken beraber kaldığı bazı mahpuslardan alınan bilgi, dilekçe ve söylemlerde başvuran hakkında koğuş ortamına uyum sağlayamadığı iddiaları üzerine başvuran ile durumun değerlendirilip sigara içilmeyen farklı bir koğuşa verildiği, başvuranın kaldığı koğuşta ranza sayılarının mahpus sayılarıyla orantılı olduğu, eksik olan koğuşlarda talep etmeleri durumunda eksikliğin giderildiği ancak başvuranın yerde uyuduğu ve ranzasının olmadığı iddiasına ilişkin Kuruma yazılı ve sözlü olarak bir talepte bulunmadığı,

h. Başvuranın çalışma talebine ilişkin 22/12/2021 tarihinde İdare ve Gözlem Kurulu tarafından doluluk sebebiyle ret kararının alındığı ve kararın başvurana bildirildiği,

ı. Başvuranın Kurum İş Yurtları bünyesinde faaliyet gösteren tekstil atölyesinde işe alınmadığı gerekçesiyle başladığı açlık grevi eylemi neticesinde 5275 sayılı Kanun'un ilgili hükmü gereğince bir ay bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma disiplin cezası ile cezalandırıldığı belirtilmiştir.

5. Başvuran tarafından Kurumumuza yasal süre içerisinde yazılı görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın *“Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı”* başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)”

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun *“Kurumun görevleri”* başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; *“Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”* Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

8. 6701 sayılı Kanun'un *“Başvurular”* başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkrasında; *“Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.”* ve sekizinci fıkrasında yer alan *“9'uncu maddenin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında yapılan başvurular hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.”* hükümleri yer almaktadır.

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön inceleme yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

"Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; ... yönlerinden incelenir."

10. Mezkûr Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

11. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

14. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 3'üncü maddesinin demokratik toplumların en temel değerlerinden birini kapsadığını yinelemektedir. En zor koşullarda bile Sözleşme, işkenceyi ve insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezayı kesin ifadelerle yasaklamaktadır. 3'üncü madde istisnalara ilişkin bir hüküm getirmez ve 15'inci maddenin ikinci paragrafı uyarınca, kişinin yaşamını tehdit eden acil bir durum söz konusu olduğunda bile bu maddeden herhangi bir sapmaya izin verilmez (AİHM, Selmouni/Fransa [BD], B. No: 25803/94, 28/7/1999, para. 95; Assenov ve diğerleri/Bulgaristan, B. No: 24760/94, 28/10/1998, para. 93).

15. AİHM, bir kötü muamelenin AİHS'nin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, Bouyid/Belçika, B. No: 23380/09, 28/9/2015, para. 86).

16. Başvuranın 14/4/2022 tarihli dilekçesi; sigara içilmeyen koğuşa verilme talebinin yerine getirilmediği iddiası ile revire hitaben yazdığı dilekçedeki ifadeleri nedeniyle kendisine tokat atıldığı, konu hakkında yazdığı dilekçelerin dikkate alınmadığı, dilekçelerine çıkış yapılmadığı, çalıştırılmadığı, disiplin cezası aldığı iddialarını içermektedir. Başvuranın 10/6/2022 tarihli dilekçesi ise bulunduğu Kurumda haksız ve gerekçesiz bir şekilde odasının değiştirildiği, bulunduğu odada mahpus sayısının ranza sayısının üzerinde olduğu iddialarını içermektedir.

17. Başvuranın 14/4/2022 ve 10/6/2022 tarihli dilekçelerinde belirttiği koğuş iddiasına ilişkin olarak 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in "İdare ve gözlem kurulunun görev ve yetkileri" başlıklı 28'inci maddesinde; "hükümlülerin kurumlara kabullerinden sonra kalacakları odaları belirlemek" ve

“kalmakta oldukları odaları değiştirmek” İdare ve Gözlem Kurulunun görev ve yetkileri arasında sayılmış olup konuya ilişkin karar verme yetkisinin muhatap Kuruma ait olduğu anlaşılmıştır.

18. Ayrıca, muhatap tarafından başvuranın Kuruma giriş yaptığı tarihten itibaren farklı koşullarda barındırıldığı, başvuranın sigara içilmeyen koşutta kalmakta iken koğuş ortamına uyum sağlayamadığı iddiaları üzerine başvuran ile durumun değerlendirilerek farklı bir sigara içilmeyen koğuşa verildiği, Kurumda bulunan koğuşların ranza sayılarının mahpus sayılarıyla orantılı olduğu ifade edilmiş olup başvuranın mezkûr iddiasının soyut ve dayanaktan yoksun olması hasebiyle kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

19. Başvuranın 14/4/2022 tarihli dilekçesinde yer alan koğuş iddiası dışındaki diğer iddialara cevaben muhatap Kurum tarafından başvuranın dilekçesinde iddia ettiği kötü muamele olayına ilişkin Kurum personelinden şikayetçi olmadığı hususunda ifade verdiği, dilekçelerinin işleme alınarak ilgili mercilere iletiildiği, çalışma talebine ilişkin olarak ise İdare ve Gözlem Kurulu tarafından doluluk sebebiyle ret kararının alındığı belirtilmiştir. Bununla birlikte, başvuranın dilekçesinde yaşandığını iddia ettiği kötü muamele olayına ilişkin kamera görüntülerinin Kurumumuza gönderilmesi muhatap Kurumdan talep edilmiş, muhatap tarafından kamera kayıtlarının geriye dönük 180 gün tutulduğu, bu sebeple ilgili olaya ait kamera kayıtlarının mevcut olmadığı ifade edilmiştir.

20. Kötü muamele maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emare ve delil sunmaları gerektiğini belirtmek gerekir (Anayasa Mahkemesi [AYM], Beyza Metin, B. No: 2014/19426, 12/12/2018, para. 45). İşkence ve kötü muamele iddiaları konusunda da AİHM, “makul şüphe bulunmaması” ya da “bütün makul kuşkunun ötesinde” şeklinde bir kanıtlama standardı uygulamaktadır. Ancak Mahkeme, bu kanıtlamaya yeterince sağlam, kesin ve birbirleriyle uyumlu çikarsamaların ve aynı ölçüde çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasıyla varılabileceğini kabul etmektedir (AİHM, İrlanda v. Birleşik Krallık, B. No: 5310/71, 18/1/1978, para. 161).

21. Başvuranın kötü muamele iddiası Muhatap Kurumun cevabi yazısı ve ilgili mevzuat hükümleriyle birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın mezkûr iddiasının ispatına ilişkin elverişli bir delil bulunmadığı, iddia konusu olaya ilişkin kamera görüntüleri mevcut olmaksızın bir değerlendirme yapılmasının da olanaklı olmadığı, ayrıca başvuranın kötü muamele iddialarının makul kuşku kalmayacak şekilde kanıtlandığı sonucuna varmanın da mümkün olmadığı, bu sebeple başvuranın açıkça dayanaktan yoksun mezkûr iddiasının kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

22. Başvuranın dilekçelerine çıkış yapılmadığı iddiasına ilişkin olarak muhatap tarafından gönderilen belgelerden başvuranın dilekçelerinin işleme alınarak çıkışlarının yapıldığı anlaşılmış, bu sebeple muhatap Kurum tarafından hak ihlaline varan bir uygulamanın gerçekleştirilmediği kanaatine varılmıştır.

23. Başvuranın disiplin cezası aldığı iddiasına ilişkin olarak muhatap tarafından başvuranın mevzuatta disiplin suçu olarak zikredilen eylemleri sebebiyle yine mevzuatın öngördüğü disiplin cezalarının başvurana verildiği ifade edilmiş, muhatap Kurumun yasal hükümler çerçevesinde hareket ettiği anlaşılmış olduğundan hak ihlalinin bulunmadığı anlaşılmıştır.

24. Başvuranın çalıştırılmadığı iddiasına ilişkin olarak ise İdare ve Gözlem Kurulunun 21/12/2021 tarihli Kararı incelenmiş, kararın gerekçesinde boş pozisyonun bulunmaması nedeniyle başvuranın çalıştırılmasının mümkün olmadığı tespit edilmiş, İdare ve Gözlem Kurulu tarafından konuya ilişkin alınan kararın gerekçesinin makul olduğu anlaşılmış olup muhatap Kurum tarafından hak ihlali gerçekleştirilmediği değerlendirilmiştir.

25. Sonuç olarak; ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, yukarıda açıklanan nedenlerle başvurulardaki iddialar kapsamında hak ihlaline varan bir uygulama bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

5/3/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYZAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye